

Star for Life

Effektrapport 2020

(ekonomisk rapportering avser senaste bokslutet d.v.s 2020)
Star for Lifes insamlingsstiftelse
Org. nummer 802425-7134

1. Bakgrund, verksamhetsområden, avgränsningar och geografisk täckning

Star for Life är inne på sitt sextonde verksamhetsår. Organisationen startades 2005 av entreprenörsparet Christin och Dan Olofsson i samband med att de startade verksamhet i Sydafrika. De kunde på nära håll se effekterna av aidsepidemin.

De samlade därför en grupp mentala coacher, musiker och skolledare från Sverige och Sydafrika och formade ett pedagogiskt koncept med syfte att stärka ungdomars självkänsla. Verksamheten är idag inne på sitt sextonde år och cirka 500 000 ungdomar har gått igenom programmet på sina ordinarie skolor. Idag bedrivs verksamhet på 120 primary- och high schools i Sydafrika och Namibia. I Sverige bedrivs information och insamlingsarbete och viss administration och en avgränsning är att vi har kostnader för detta i Sverige vilket gör att det inte går att använda 100 % av insamlade medel till ändamålet.

Star for Life är en insamlingsstiftelse med säte i Sverige med ändamål att samla in pengar till behövande barn i Afrika. För att fullgöra ändamålet ges pengar till Star for Life i Sydafrika och Namibia, men detta är i juridisk mening självständiga organisationer. Vi har ett skriftligt avtal med dessa för att säkerställa hur våra medel används samt styrelserepresentation. Vi väljer att skildra hur pengarna används i mottagarländerna eftersom ändamålet för stiftelsen är att pengarna skall användas i Afrika. Samtliga Star for Life organisationer benämns internt som "Star for Life group".

Men det är viktigt att betona att ur ett rent juridiskt perspektiv är insamlingsstiftelsen i Sverige skild från övriga NGOs i andra länder, dock med syftet att samla in medel till dessa. Det kan vara befogat att nämna att för att arbeta inom skolor i mottagarländerna måste utföraren vara registrerad och godkänd i landet. Vi reglerar sedan via avtal och närvaro på plats att våra insamlade medel används för det syfte som givarna skänkt medel till.

2. Problem som vi adresserar, målgrupp, typ av resurser och aktiviteter.

Enligt ändamålsparagrafen i stiftelsens stadgar skall vi "befrämja medvetenhet om farorna med HIV/AIDS och fördelarna med en sund livsstil bland elever i företrädesvis åldrarna 13-20 år på skolor i Sydafrika och andra afrikanska länder genom främst bidrag till uppfostrings- och utbildningsverksamhet och utbildning av lärare och ledare". Således är vår målgrupp afrikanska barn i företrädesvis åldrarna 13-20 år.

För att uppnå vårt ändamål har vi cirka 100 personer anställda i Afrika. Huvuddelen av dessa är s.k. coacher som arbetar i det existerande skolsystemet med att motivera skolelever. Det kan gälla prestationer i skolan eller hälsorelaterade frågor.

I Sverige finns viss central administration samt personal som arbetar med information och insamlingsverksamhet. Det bör särskilt nämnas att vi årligen brukar arrangera större konserter med skolelever, afrikanska sångare och kända artister. Syftet är att göra Star for Life känt.

I Afrika arbetar coacherna på skolan med i huvudsak tre arbetsuppgifter. De kan ha stora workshops där det kan vara mer än hundra elever. De kan också genomföra vad vi kallar class-room sessions dvs. lektioner där det adresserar de frågor vi arbetar med. Slutligen kan de ha individuella och stödjande samtal med elever.

Slutligen har vi två mobila hälsoteam som kör ut på skolorna och genomför hälsoundersökningar och informerar.

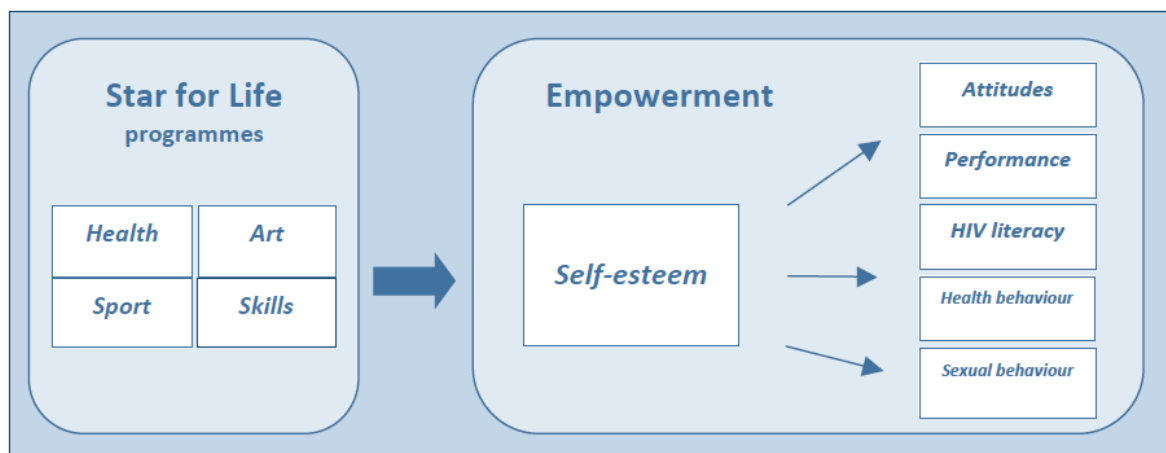
På kort sikt försöker vi inspirera eleverna till att tro att de kan förändra sitt liv. Ursprungligen var budskapet kopplat till frågan om hiv. Numera är vårt budskap bredare och vi ger elever stöd så den kan lösa de problem de upplever sig ha så att de kan förverkliga sina drömmar i livet.

Det innebär att vi på lång sikt försöker ändra deras beteende.

Metodiken eller vår förändringsteori bygger på en "*theory of change*" som har två grundläggande antaganden:

- En starkt självkänsla är en nödvändig förutsättning för att skapa förändring.
- Enbart information räcker inte för att skapa förändring. Man måste också ge inspiration. Vi vill nå bägge hjärnhalvorna eller "*hjärnan och hjärtat*".

Star for Lifes insats eller idé kan beskrivas på följande sätt:

Modellen visar till vänster de olika förebyggande program eller insatser som Star for Life skapat. Genom ett antal workshops där metoden förmedlas, skapas en stärkt självkänsla. Om eleven stärks i sin självkänsla kommer denne att bättre möta de utmaningar som väntar – en ändring av beteende. Det kan vara bättre skolbetyg eller ett säkrare hälsobeteende – den stärka självkänslan blir en motor för förändring.

Idén att en stärkt självkänsla kan vara en motor till förändring är inte geografiskt begränsad eller begränsad till just ungdomar. Star for Lifes metodik används idag på tre kontinenter och under de senaste åren har metoden lanserats även i den svenska skolan. Detta sker dock inte med den svenska insamlingsstiftelsen som huvudman eftersom det skulle bryta mot ändamålet för stiftelsen.

Musik intar en central plats inom metodiken. Star for Life vill inte bara informera om varför skolan är viktig eller vilka hälsofaror som finns - man måste också inspirera eleven att tro på detta för att åstadkomma en förändring. Därför används musik som ett pedagogiskt redskap. Musiker anställda av Star for Life har skapat specialskrivna musik för programmet som används inom de olika workshops som har producerats.

En viktig komponent i arbetet är att bygga på ungdomars drömmar. Genom en särskild *Dröm-bok* uppmuntras eleverna att formulera sina drömmar om framtiden. När detta gjorts identifierar man de förutsättningar men också de hinder som kan finnas för att förverkliga drömmen. Förutom *Drömboken*, som eleven fyller med anteckningar, intar också *Star for Life-stjärnan* en central plats i metodiken. Varje udd i stjärnan förmedlar ett av de kärnvärden som skall kommuniceras. Stjärnan sammanfattar budskapet på ett pedagogiskt sätt: Om du har en dröm, om du håller dig frisk, om du bestämmer dig och är hängiven det du tror på: *gör du det möjligt!*

3. Resurser

Insamlingsstiftelsen Star for Lifes totala verksamhetsomkostnader uppgick enligt bokslut för 2020 till 27 582 479 Skr. (2019: 34 103 666 Skr). 2020 var som vi alla vet ett år som präglades av pandemin och det påverkade givetvis vår insamlingsverksamhet. Vi är dock i stort nöjda med att det stora flertalet av våra partners valde att fortsätta ge oss sitt stöd. Vi nämnde inledningsvis att Insamlingsstiftelsens ändamål är att insamla medel till behövande barn i Afrika men att det är förenat med kostnader som omöjliggör att 100 % av insamlade medel går till Afrika. Vi kan dock rapportera att 91 % av insamlad medel 2020 gick till ändamålet, vilket är en mycket bra siffra. Kravet för att bibehålla vårt 90-konto är 75 %. Att vi har ett 90-konto är inskrivet i de kontrakt vi gör med våra partners.

Eftersom respektive Star for Life organisation i mottagarländerna är självständiga juridiska enheter kan deras insamlingsresultat inte inbegripas i den svenska insamlingsstiftelsens resultat. Om vi gjorde det skulle både kostnader och intäkter öka. För att göra en uppskattning kan sägas att de totala intäkterna 2020 skulle öka med cirka 6 726 000 skr om intäkter från Afrika skulle medräknas (att vi anger cirka beror att kursen på afrikanska valutor kan variera men vi har använt kursen 1 rand=0,60 Skr i denna beräkning). Det kan också nämnas att bland givarna i Afrika finns globala aktörer som USAID, UNESCO och UNICEF.

För dessa pengar har vi möjlighet att bereda cirka 125 personer arbete, mestadels i Afrika.

4. Prestationer

Star for Life bedrev under 2020 verksamhet i drygt 100 skolor i Sydafrika och Namibia. Vi bygger inte några skolor utan sätter in vår personal i det befintliga skolväsendet.

Vi har också två mobila kliniker som kan köra ut direkt till skolorna och göra hälsoundersökningar och viss testning.

5. Utfall

Vi har mer än 100 000 elever i de skolor vi arbetar med. Under de 16 år vi arbetat i södra Afrika har mer än 450 000 elever kommit i kontakt med vårt arbete.

6. Utvärdera effekterna

Vi har tagit fram tre större utvärderingar: 2010, 2012 och 2015. Vi arbetar just nu med en fjärde utvärdering. Två av dessa har gjorts av externa företag. I en sådan utvärdering görs omfattande slumpmässiga intervjuer med elever. Dessutom görs undersökningar i kontrollskolor dvs skolor i området där vi inte arbetar. Resultaten jämförs sedan. Vi har i dessa undersökningar kunnat konstatera att vi ofta gör skillnad. 2010 kunde vi ex visa på att bland våra elever var antalet tonårsgraviditeter 37,5 % lägre jämfört med kontrollskolorna. 2015 kunde vi visa att bland elever som varit sexuellt aktiva hade 55 % tagit ett hivtest på våra skolor jämfört med 33 % på kontrollskolorna.

Vi hade vid utgången av 2019 tre mobila hälsokliniker och kunde vid årsskiftet lämna följande 3-årsrapport om sitt arbete (sedan 2020 är det två kliniker). Men vid utgången av 2019 gjorde vi en kvantifiering av vad vi gör i klinikerna:

Aktivitet	Antal elever	Aktivitet	Antal elever
Boys talk	2 890	Personal hygiene	551
Girls talk	5 802	Oral health	536
Classroom sessions	40 678	Blood pressure	341
Menstrual cups	446	TBC test	2 460
Mobile clinic client	4 311	VMMC	498
Vision and hearing tests	2 036	HIV	3 387
Nutrition screening	1 393	Community campaigns	14 447
Totalt antal elever hjälpta (år 2017-2019): 79 776			

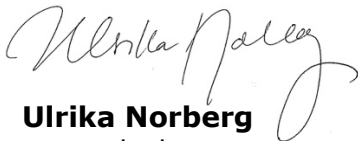
Vi har kunnat konstatera att vi gör skillnad under den tid som eleverna finns kvar på skolan. Vi har dock av en mängd olika anledningar inte gjort någon utvärdering av hur vårt arbete påverkat eleverna låt säga 10 år efter de att de lämnat High School. En sådan utvärdering är inte enkel att göra i Afrika.

Men det finns statistik från södra Afrika som är lovande. Tittar vi exempelvis på unga mäns kondom användning ökade den mellan 1999 och 2009 från 20 % till 75 %. Att vi har en mängd positiva signaler beror dock inte på Star for Life. Men vi har tillsammans med en mängd goda krafter bidragit till att situationen förbättrats i södra Afrika.

7. Hur mäter vi?

Vi har organiserat ett s.k. monitoringarbete som kartlägger det dagliga arbetet bland våra coacher. Dessa använder vanligen fredagar som "rapportdag" till denna monitoringenhet. Dessa rapporter sammanställs sedan i kvartalsrapporter. Utan detta rapportsystem hade det varit ytterst svårt att noga kunna följa arbetet på 120 skolor som är utspridda på stora områden. Vi mäter antalet workshops och antal elever och lärare som deltar. Vi mäter också antal lektioner och individuella elevkontakter som utförs. Vidare mäts de mobila klinikernas arbete på samma sätt, vilket visats ovan.

Detta är kvantitativa data. Utöver detta försöker vi göra utvärderingar som visar vilken påverkan vårt arbete haft på eleverna. Detta är mer komplicerat. Men vi gör en s.k. baseline-studie före vi påbörjar ett arbete på en ny skola. Sedan gör vi uppföljningar efter 18 respektive 36 månader. Variabler som mäts, som kan ge signaler om ett ändrat beteende, är tonårsgraviditeter, antal elever som testat sig, betyg i extern rättade slutexamina.

Ulrika Norberg
generalsekreterare
Star for Life